

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/41/2022
Identifikačné číslo spisu:	1410215780
Dátum vydania rozhodnutia:	31.05.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1410215780.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v spore žalobcu Bohnenkamp, s. r. o., Dolná 2099, Modra, IČO: 35 930 594, zastúpeného RUŽIČKA AND PARTNERS, s. r. o., Výšoká 2/B, Bratislava, IČO: 36 863 360, proti žalovanému BM-Trans, spol. s r. o., Kratinova 71, Martin, IČO: 302 22 664, zastúpenému Hronček & Partners, s. r. o., Kálov 1, Žilina, IČO: 47 248 327, o zaplatenie 29 691,20 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 23. januára 2018 č. k. 2Cob/24/2017-362, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného z a m i e t a.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 22. septembra 2016 č. k. 12Cb 227/2010-334 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 29 691,20 eur spolu s 5% p. a úrokom z omeškania od 5. novembra 2010 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov v rozsahu 100%.

2. Súd prvej inštancie mal po vykonanom dokazovaní za preukázané, že na základe objednávky prepravy č. 696 žalobca u pôvodného žalovaného 1/, spoločnosti DELTA Group s. r. o. so sídlom v Bratislave, Hattalova 12/A, IČO: 36270393 (ďalej len „pôvodný žalovaný 1/“) objednal prepravu tovaru, kolesá na paletách, v objeme 13.300 kg za dohodnutú sumu 250 eur, s termínom nakládky dňa 24. augusta 2010 o 7.00 hod. a termínom vykládky dňa 25. augusta 2010 o 7.00 hod. v mieste Wiener Neustadt 2700, Rakúska republika. Pôvodný žalovaný 1/ objednávkou č. TA KRD10168 objednal prepravu tovaru u spoločnosti A.D.O. & M.Handels GmbH, ktorá prepravu tovaru objednala u žalovaného 2/ (ďalej len „žalovaný“). V zmysle vystavenej CMR č. 7014284 zo dňa 24. augusta 2010 odosielateľom bol žalobca, príjemcom rakúska spoločnosť s obchodným názvom Geschutcke - Verkstätte, so sídlom Wiener Neustadt 2700 a dopravcom bol žalovaný. Prepravu tovaru s prepravným vozidlom T. XXX H. vykonal

Y. U., vodič žalovaného, ktorý prevzatie tovaru potvrdil svojím podpisom na CMR č. 7014284 s tým, že tento tovar mal byť prepravený na miesto vykládky tovaru do Rakúska Wiener Neustadt, tento však pozmenil pôvodnú CMR 7014284 zo dňa 24. augusta 2010 v časti miesta vykládky na Bratislava, Rajska ul. a vyhotovil novú CMR č. SK 3199469 na základe pokynov od spoločnosti A.D.O. & M.Handels GmbH, ktorá si objednala prepravu dňa 24. augusta 2010 (transportauftrag č. 039/08/2010 zo dňa 24. augusta 2010) s miestom vykládky v Bratislave s dodatočným určením a s neutralizáciou pôvodného miesta vykládky Wiener Neustadt. Po prevzatí zásielky žalovaným, vodič Y. U. zmenil pôvodné miesto vykládky na miesto Bratislava, Rajska ul., kde tovar prevzala spoločnosť 4Bus Transport GmbH, Stutterheimstr. 16-18, Wien, ktorá nebola určeným príjemcom podľa CMR č. 7014284. Dňa 25. augusta 2010 zamestnanec žalobcu H. H. zistila, že tovar sa do miesta určenia nedostal. Z dôvodu spôsobenia straty tovaru žalobca vyhotovil faktúru č. PF 10-003999 zo dňa 24. augusta 2010 a reklamoval dňa 31. augusta 2010 u pôvodného žalovaného 1/ a dňa 29. októbra 2010 u žalovaného nedoručenie tovaru v celkovej hodnote 29 691,20 eur s výzvou k úhrade spôsobenej škody predstavovanej hodnotou prepravovaného tovaru. Súd prvej inštancie vzťah medzi žalobcom a pôvodným žalovaným 1/ posúdil ako zmluvu o preprave, pričom pôvodne žalovaný 1/ bol hlavným dopravcom. Po prihladnutí na miesto nakládky a vykládky, nachádzajúce sa v dvoch rozličných štátoch, uvedených v CMR č. 7014284 podľa pokynov odosielateľa, súd posudzoval právny vzťah podľa Dohovoru o prepravnej zmluve v medzinárodnej cestnej doprave (ďalej aj „CMR“) publikovaného vo vyhláske č. 11/1975 Zb. Nestotožnil sa s obranou pôvodného žalovaného 1/ o uzatvorení zasielateľskej zmluvy, prihladnuc na obsah objednávky, keď si objednávateľ objednal prepravu tovaru u pôvodného žalovaného 1/ ako prepravcu z jedného miesta nakládky (Slovensko) do miesta vykládky (Rakúsko) za dohodnuté prepravné 250 eur. Pri posudzovaní zmluvy súd prvej inštancie prihladol aj na doterajšiu obchodnú prax medzi žalobcom a žalovaným 1/, ako aj na obsah faktúry č. 790123 zo dňa 4. decembra 2009 a faktúry č. 710062 zo dňa 8. apríla 2010, z ktorých vyplýva, že boli vystavené za plnenie poskytnuté na základe zmluvy o preprave vecí. Poukázal ďalej na postup žalovaného (pôvodne žalovaný 2/) ktorý, v postavení ďalšieho dopravcu prostredníctvom vodiča Y. U. ako zamestnanca žalovaného nákladný list CMR č. 7014284 pri prevzatí tovaru podpísal v troch vyhotoveniach, prejavil tak súhlas s údajmi v ňom uvedenými a stal sa tak následným dopravcom v zmysle článku 9 ods. 1 Dohovoru o CMR, pričom v priebehu vykonávania prepravy tovaru tento nákladný list neutralizoval, resp. zmenil na CMR č. 3199469. Uvedený nákladný list, nepodpísaný odosielateľom, súd posúdil ako neplatný v zmysle čl. 5 ods. 1 CMR. Súd prvej inštancie neprihladol na tvrdenia svedkov o bežnej obchodnej praxi pri neutralizácii CMR, keď takýto postup považoval za odporujúci Dohovoru o CMR a zákonu, a tieto tvrdenia považoval za účelové, v snahe zbaviť sa zodpovednosti. Uzavrel, že žalovaný prepravením tovaru na iné miesto ako bolo pôvodne určené odosielateľom a inému príjemcovi, porušil svoje zákonné povinnosti v rozpore s pôvodným znením nákladného listu CMR č. 7014284. Konštatoval, že prevzatím tovaru a podpisom nákladného listu v troch vyhotoveniach, ktorý bol riadne vyplnený, sa žalovaný stal zodpovedným za zásielku prevzatú na prepravu až do okamihu jej vydania príjemcovi. V súdnom konaní však nebolo preukázané, že si splnil svoju povinnosť odovzdať zásielku príjemcovi vo Wiener Neustadt, Rakúsko a preto vyslovil záver, že žalovaný zodpovedá za vzniknutú škodu podľa kapitoly IV. čl. 17 bod 1, čl. 20 bod 1, čl. 23 bod 1, čl. 27 bod 1, čl. 34, čl. 36 Dohovoru o CMR. Výrok týkajúci sa nároku na náhradu trov konania odôvodnil odkazom na § 255 ods. 1 CSP.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 23. januára 2018 č. k. 2Cob/24/2017-362 na odvolanie žalovaného potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 22. septembra 2016 č. k. 12Cb 227/2010-334 a žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu za stotožnenia sa s jeho skutkovými a právnymi závermi. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalovaného, že medzi všetkými subjektmi, podieľajúcimi sa na preprave tovaru vznikli samostatné zmluvy o preprave odlišné od zmluvného vzťahu žalobcu a pôvodného žalovaného 1/. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, že na prejednávajúcu vec je potrebné aplikovať Dohovor o CMR, ktorý sa vzťahuje na každú zmluvu o preprave zásielok za odplatu cestným vozidlom, ak miesto prevzatia zásielky a predpokladané miesto jej dodania, ako sa uvádza aj v zmluve, ležia v dvoch rôznych štátoch, z ktorých aspoň jeden je zmluvným štátom tohto dohovoru. Odvolací súd poukázal aj na ustanovenie § 756 Obchodného zákonníka, podľa ktorého má aplikácia medzinárodnej zmluvy prednosť pred vnútroštátnou úpravou. Na podporu správnosti tohto záveru

poukázal na konanie žalovaného, ktorý napriek tomu, že objednávku dostal od poddopravcu, prepravu tovaru vykonával na základe medzinárodného prepravného listu CMR č. 7014284 s miestom vykládky mimo územia Slovenskej republiky. Poukázal na výsledky vykonaného dokazovania, ktorými bolo preukázané, že žalovaný prostredníctvom svojho zamestnanca prevzal tovar spolu s medzinárodným nákladným listom SK 7014284, z ktorého bolo zrejmé, že odosielateľom je žalobca a tovar má byť prepravený do Rakúska. Odvolací súd vyslovil názor, že skutočnosť, že žalovaný dostal objednávku od spoločnosti A.D.O. & M.Handels GmbH ako poddopravcu, nič nemení na tom, že išlo o prepravu podľa Dohovoru o CMR. V súvislosti s tým poukázal na ustálenú judikatúru, podľa ktorej je pri riešení otázky, či je na spor potrebné aplikovať Dohovor o CMR, rozhodujúca zmluva uzatvorená medzi objednávatelom prepravy a hlavným dopravcom, nie zmluva medzi hlavným dopravcom a ďalšími poddopravcami. Žalovaný ako ďalší poddopravca sa prevzatím zásielky a nákladného listu stal zmluvnou stranou prepravy (kapitola IV správne kapitola VI. - pozn. dovolacieho súdu, Čl. 34 Dohovoru o CMR), z dôvodu ktorého odvolací súd nesúhlasil s jeho námietkou, že jeho vzťah so spoločnosťou A.D.O. & M.Handels GmbH má byť posúdený ako samostatná zmluva o preprave podľa § 610 Obchodného zákonníka. Poukázal na ustanovenie Čl. 12 bod 7 Dohovoru o CMR, z ktorého vyplýva, že iba odosielateľ je oprávnený disponovať zásielkou, a teda zmeniť miesto vykládky a príjemcu, preto ak žalovaný sám pozmenil list CMR, resp. vystavil nový bez vedomia odosielateľa, bol správny záver súdu prvej inštalácie, že zodpovedá za škodu, ktorá odosielateľovi, teda žalobcovi, vznikla. Žalovaný by sa mohol oslobodiť spod zodpovednosti iba v prípade, ak preukáže, že príkaz zmenil oprávnený, t. j. žalobca ako odosielateľ (Čl. 17 ods. 2 Dohovoru o CMR).

4. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalovaný, vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zmenil a žalobu zamietol.

5. Na odôvodnenie dovolania žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) uviedol, že pri právnom posúdení veci odvolací súd riešil viaceré otázky, ktoré v praxi dovolacieho súdu ešte vyriešené neboli a odvolací súd vec neposúdil po právnej stránke správne. Nesúhlasil s právnym názorom odvolacieho súdu, že pri riešení otázky, či na spory o preprave treba aplikovať Dohovor o CMR, je potrebné vychádzať zo zmluvy uzatvorenej medzi objednávatelom prepravy a hlavným prepravcom, a nie zo zmluvy medzi hlavným dopravcom a ďalšími poddopravcami. Zotrval na svojom názore, že nikdy nebol v zmluvnom vzťahu so žalobcom a preto nie je v spore pasívne legitimovaný. Namietal, že tým, že vodič žalovaného podpísal nákladný list CMR SK č. 7014284 nedošlo zo strany žalovaného k prejavu vôle, ktorý by mal za následok, že medzi žalobcom a žalovaným vznikol akýkoľvek právny vzťah. Vodič žalovaného nie je oprávnený v mene žalovaného uzatvárať zmluvy a ani iným spôsobom zaväzovať žalovaného voči tretím osobám. Z uvedeného dôvodu žiadal, aby dovolací súd vyriešil právnu otázku, či mohol vodič žalovaného uzatvoriť v mene žalovaného zmluvu o preprave so žalobcom ako druhou zmluvnou stranou a či bol žalovaný účastníkom zmluvného vzťahu žalobcu a pôvodného žalovaného 1/, založeného na základe objednávky prepravy č. 696. Ďalej žiadal, aby sa dovolací súd zaoberal otázkou, či podpis vodiča na nákladnom liste CMR znamená, že sa právny vzťah riadi Dohovorom CMR aj v prípade, že preprava tovaru dopravcom je vykonaná v rámci jedného štátu bez prejazdu iným štátom tak, ako mu to prikazuje prepravná zmluva, ktorú uzatvoril so svojím zmluvným partnerom. Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu, že medzi všetkými subjektami podieľajúcimi sa na preprave tovaru nevznikli samostatné zmluvy o preprave, odlišné od zmluvného vzťahu medzi žalobcom a pôvodným žalovaným 1/. Žiadal preto, aby dovolací súd posúdil, či v danom prípade došlo medzi jednotlivými subjektmi, podieľajúcimi sa na predmetnej preprave, k vzniku samostatných zmlúv o preprave, odlišných od zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a pôvodným žalovaným 1/ na základe objednávky prepravy č. 696 a či je možné na tento prípad aplikovať čl. 34 a nasl. Dohovoru CMR. Za nesprávnu označil aplikáciu Dohovoru CMR na daný prípad, keď z objednávky č. 039/08/2010 jednoznačne vyplýva povinnosť žalovaného vykonať vnútroštátnu prepravu tovaru len na trase Modra - Bratislava. Dovolací súd žiadal aj o zaujatie stanoviska v súvislosti s otázkou, či žalobca bol v predmetnom prípade v postavení odosielateľa aj vo vzťahu k žalovanému alebo odosielateľom ako zmluvným partnerom žalovaného bola len spoločnosť A.D.O. & M.Handels GmbH a súčasne, či boli naplnené podmienky zodpovednosti žalovaného za škodu, ktorá vznikla žalobcovi. Uzavrel, že odvolací súd napadnutým rozhodnutím vnáša

právnú neistotu do zmluvných vzťahov vznikajúcich medzi jednotlivými subjektami pri preprave tovaru a postihuje tak dopravcov zodpovednosťou za škodu, ktorú svojím konaním nespôsobili.

6. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, navrhujúc aby dovolací súd dovolanie žalovaného ako neprípustné odmietol, nakoľko nespĺňa zákonné podmienky prípustnosti, prípadne ho pre jeho zjavnú bezdôvodnosť zamietol. Namietal, že žalovaný presne nestanovil, ktorá otázka nebola v rozhodovacej praxe dovolacích súdov riešená. Uviedol, že žalovaný v dovolaní len opakuje argumentáciu už obsiahnutú v jednotlivých prostriedkoch procesnej obrany pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom. Zdôraznil, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý nemôže plniť funkciu ďalšieho odvolania. Na podporu správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale aj odvolacieho súdu poukázal na rozhodnutie Holandského najvyššieho súdu (konanie: ECLI: NL: HR: 2015: 2528), ktoré sa týka výkladu Článku 34 Dohovoru CMR.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením z 20. novembra 2019 sp. zn. 1Obdo/72/2018 dovolanie žalovaného odmietol a rozhodol, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

8. Na základe ústavnej sťažnosti podanej žalovaným Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 9. februára 2021 č. k. IV. ÚS 479/2020-82 uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. novembra 2019 č. k. 1Obdo/72/2018 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

9. Ústavný súd vyslovil názor, že záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania je nedostatočne odôvodnený a nedáva odpoveď na podstatné argumenty sťažovateľa ako dovolateľa. Konštatoval, že nedostatok odôvodnenia rozhodnutia nebolo možné napraviť vyjadrením k ústavnej sťažnosti, v ktorom najvyšší súd uviedol, že dovolacie otázky majú charakter skutkových otázok, a nie otázok právnych, a v ktorom zároveň najvyšší súd poukázal na obsahovú nedostatočnosť podaného dovolania z hľadiska absencie relevantnej právnej argumentácie. Obsah tohto vyjadrenia rozširuje dôvody, ktoré by mohli potvrdzovať správnosť záverov napadnutého uznesenia najvyššieho súdu.

10. Poukázal na to, že najvyšší súd odôvodnil odmietnutie dovolania záverom, že sťažovateľ v ňom formuloval otázky, ktorých zodpovedanie závisí od individuálnych okolností prejednávanej veci a ktoré nespĺňajú atribúty otázky zásadného právneho významu. Tento všeobecný záver je podložený iba citáciou zákonných ustanovení a judikatúry najvyššieho súdu bez toho, aby najvyšší súd svoje judikatúrne východiská zrozumiteľne aplikoval na konkrétny prípad a poskytol tak dovolateľke individualizované dôvody korešpondujúce s konkrétnymi dovolacími námietkami.

11. Ústavný súd zároveň jedným dychom zdôraznil, že sám nemá ambíciu hodnotiť, či sťažovateľom podané dovolanie je prípustné podľa § 421 CSP, čo by bolo neprípustným zásahom do rozhodovacej autonómie dovolacieho súdu v otázke posudzovania prípustnosti dovolania (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016).

12. Ústavný súd považoval za potrebné vyjadriť sa k implicitne formulovanej požiadavke najvyššieho súdu, že dovolacia otázka, na ktorú dovolateľ žiada odpoveď, musí byť otázkou zásadného právneho významu, resp. musí byť významnou z hľadiska širšej rozhodovacej praxe. Konštatoval, že je nepochybné, že aktuálne znenie § 421 ods. 1 CSP nevyžaduje ako podmienku prípustnosti dovolania, aby právna otázka, ktorá je predmetom dovolania, spĺňala aj podmienku „zásadného právneho významu“. Rovnako ani spôsob vymedzenia dovolacej otázky spočívajúcej v nesprávnom právnom posúdení (§ 432 CSP) neviazá prípustnosť dovolania na existenciu takejto podmienky. Možno povedať, že každá z otázok zakladajúcich prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP spĺňa svojím spôsobom požiadavku zásadného právneho významu, pretože účelom dovolacieho konania je aj usmerňovanie a zjednocovanie rozhodovacej činnosti všeobecných súdov autoritatívnym výkladom právnych noriem.

13. Ďalej ústavný súd uviedol, že v konkrétnych okolnostiach je však pre posúdenie prípustnosti dovolania podstatné, či konkrétne dovolacie otázky sú otázkami právnymi, či sú pre rozhodovanú vec

podstatné, t. j. nie sú otázkami hypotetickými či akademickými (II. ÚS 147/2020), a či konkrétne ide o otázky, ktoré dosiaľ neboli v praxi dovolacieho súdu riešené.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalším uznesením z 21. apríla 2021 sp. zn. 1Obdo/17/2021 dovolanie žalovaného opätovne odmietol a rozhodol, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

15. Dovolací súd vyslovil názor, že právne otázky, vyriešenia ktorých sa dovolateľ v dovolaní domáhal, spočívajú na posúdení vysoko individuálnych, konkrétnych skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré sú svojou povahou jedinečné a neopakovateľné. Vyslovil presvedčenie, že vyriešenie otázok, tak ako ich vymedzil žalovaný, má význam iba pre túto konkrétnu vec a vyplývajú z tohto konkrétneho skutkového stavu, preto nemajú povahu otázok v zmysle § 421 CSP a preto dovolací súd z dôvodov vyššie uvedených dospel k záveru, že dovolanie žalovaného neumožňuje, aby bol na jeho základe uskutočnený meritórny dovolací prieskum. Uzavrel, že v opačnom prípade, by podľa názoru dovolacieho súdu, zakladalo prípustnosť dovolania akékoľvek dovolateľom tvrdené nesprávne právne posúdenie veci. Dospel preto k záveru, že nie je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a preto dovolací súd dovolanie podľa § 447 písm. f/ odmietol.

16. Na základe ďalšej ústavnej sťažnosti podanej žalovaným Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom z 23. júna 2022 č. k. III. ÚS 656/2021-52 uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. apríla 2021 sp. zn. 1Obdo/17/2021 opätovne zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

17. Ústavný súd konštatoval, že na základe podrobného preskúmania odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že nespĺňa požiadavky na riadne odôvodnenie, keď z neho nemožno zistiť žiadne vecné dôvody, pre ktoré najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, resp. ako sa vysporiadal so záväzným právnym názorom ústavného súdu (bod 26 odôvodnenia tohto rozhodnutia). Výtýkal dovolaciemu súdu, že nedal odpoveď na tie otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam a odôvodnenie tak nezodpovedá požiadavke plnej realizácie základného práva sťažovateľa na spravodlivý proces. Konštatoval ďalej (časť I. odsek 9 odôvodnenia), že je z podaného dovolania zrejmé, že sťažovateľ sformuloval štyri dovolacie otázky a) či mohol vodič žalovaného uzatvoriť v mene žalovaného zmluvu o preprave so žalobcom ako druhou zmluvnou stranou a či bol žalovaný účastníkom zmluvného vzťahu žalobcu a pôvodne žalovaného 1/, založeného na základe objednávky prepravy č. 696, b) či v danom prípade došlo medzi jednotlivými subjektami podieľajúcimi sa na preprave tovaru k vzniku samostatných zmlúv o preprave odlišných od zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a pôvodne žalovaným 1/ na základe objednávky prepravy č. 696 a či je možné na tento prípad aplikovať Článok 34 a nasl. Dohovoru CMR, c) či možno na právne vzťahy účastníkov konania aplikovať Dohovor CMR, d) či žalobca bol v predmetnom prípade v postavení odosielateľa aj vo vzťahu k žalovanému alebo odosielateľom ako zmluvným partnerom žalovaného bola len spoločnosť A.D.O. & M. Handels GmbH a zároveň, či boli naplnené podmienky zodpovednosti žalovaného za škodu, ktorá vznikla žalobcovi. Záverom ústavný súd opätovne zdôraznil, že sám nemá ambíciu hodnotiť, či sťažovateľom podané dovolanie je prípustné podľa § 421 CSP, čo by bolo neprípustným zásahom do rozhodovacej autonómie dovolacieho súdu v otázke posudzovania prípustnosti dovolania (II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016).

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „NS SR“) po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

19. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

20. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to

zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu.

21. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

22. Podľa ustanovenia § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

23. Podľa ustanovenia § 432 ods. 2 CSP, dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

24. Podľa ustanovenia § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

25. Podľa ustanovenia § 440 CSP, dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

26. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania, vyplývajúce z ustanovení § 420 alebo § 421 CSP, pričom (okrem iného) dovolanie musí byť odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a tieto musia byť vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 CSP. Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. k posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP).

27. V prípade dovolacieho dôvodu, spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení veci, je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (dovolateľ v predmetnej veci vyvodil prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

28. Podľa § 134 ods. 1 zák. č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov je najvyšší súd v ďalšom konaní viazaný právnym názorom ústavného súdu.

29. Už v predchádzajúcom náleze z 9. februára 2021 č. k. IV. ÚS 479/2020-82 v odseku 16 časti IV. jeho odôvodnenia ústavný súd konštatoval, že je nepochybné, že aktuálne znenie § 421 ods. 1 CSP nevyžaduje ako podmienku prípustnosti dovolania, aby právna otázka, ktorá je predmetom dovolania, spĺňala aj podmienku „zásadného právneho významu“ a rovnako ani spôsob vymedzenia dovolacej otázky spočívajúcej v nesprávnom právnom posúdení (§ 432 CSP) neviaže prípustnosť dovolania na existenciu takejto podmienky. Uzavrel, že možno povedať, že každá z otázok zakladajúcich prípustnosť

dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP, spĺňa svojím spôsobom požiadavku zásadného právneho významu, pretože účelom dovolacieho konania je aj usmerňovanie a zjednocovanie rozhodovacej činnosti všeobecných súdov autoritatívnym výkladom právnych noriem. Ústavný súd v obidvoch nálezoch konštatoval, že z podaného dovolania je zrejmé, že žalovaný sformuloval celkovo štyri dovolacie otázky a) či mohol vodič žalovaného uzatvoriť v mene žalovaného zmluvu o preprave so žalobcom ako druhou zmluvnou stranou a či bol žalovaný účastníkom zmluvného vzťahu žalobcu a pôvodne žalovaného 1/, založeného na základe objednávky prepravy č. 696, b) či v danom prípade došlo medzi jednotlivými subjektami podieľajúcimi sa na preprave tovaru k vzniku samostatných zmlúv o preprave odlišných od zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a pôvodne žalovaným 1/ na základe objednávky prepravy č. 696 a či je možné na tento prípad aplikovať Článok 34 a nasl. Dohovoru CMR, c) či možno na právne vzťahy účastníkov konania aplikovať Dohovor CMR, d) či žalobca bol v predmetnom prípade v postavení odosielateľa aj vo vzťahu k žalovanému alebo odosielateľom ako zmluvným partnerom žalovaného bola len spoločnosť A.D.O. & M. Handels GmbH a zároveň, či boli naplnené podmienky zodpovednosti žalovaného za škodu, ktorá vznikla žalobcovi.

30. Vychádzajúc z právneho názoru ústavného súdu, ktorým je dovolací súd viazaný (odsek 16 časť IV. nálezu z 9. februára 2021 č. k. IV. ÚS 479/2020-82) a vzhľadom na skutočnosť, že najvyššiemu súdu nie sú známe žiadne rozhodnutia alebo stanoviská NS SR ako súdu dovolacieho, ktoré by dovolateľom vymedzené právne otázky v minulosti riešili, teda ohľadom žalovaným namietaných právnych otázok nedošlo k vytvoreniu a ustáleniu jeho rozhodovacej praxe. Ani žalobca nenamietal, že by predmetné právne otázky boli v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešené. Poukázal síce na viaceré rozhodnutia NS SR napr. sp. zn. 5Obo/70/2009, 3Obdo/33/2009, 2Obdo/7/2003, 4Obo/76/2007, ale dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade nemožno všetky žalovaným formulované otázky považovať za „vyriešené ustálené“ v zmysle výkladu najvyššieho súdu o ustálenej praxi dovolacieho súdu (napr. rozhodnutie NS SR 3Cdo/6/2017, 3Cdo/158/2017, 4Cdo/95/2017, 5Cdo/87/2017, 6Cdo/21/2017, 6Cdo/129/2017, 8Cdo/33/2017 a napr. nález zo 6. októbra 2020 ÚS SR I. ÚS 115/2020). So zreteľom na riadne nastolenie právnych otázok, spôsobom zodpovedajúcim § 421 ods. 1 písm. b) CSP a v situácii, na ktorú sa vzťahuje toto ustanovenie, dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného je v danom prípade procesne prípustné.

31. Následne preto dovolací súd skúmal, či je podané dovolanie dôvodné, t. j. či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Žalovaný podal dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP sformulujúc štyri právne otázky (viď odsek 26 odôvodnenia rozsudku), od vyriešenia ktorých podľa neho záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

32. Dovolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného odvolacím súdom (§ 442 CSP), ktorým je viazaný. Dovolací súd je zhodne s odvolacím súdom názoru, že na daný prípad je potrebné aplikovať Dohovor CMR, nadradený nad vnútroštátnu úpravu, (otázka c/), nakoľko v zmysle Čl. 1 bod 1 Dohovoru miesto prevzatia zásielky a predpokladané miesto jej dodania, ako sa uvádza v zmluve, ležia v dvoch rôznych štátoch, ktoré sú zmluvnými štátmi Dohovoru (miesto prevzatia Modra, Slovenská republika a predpokladané miesto dodania Wiener Neustadt, Rakúsko). Podľa Čl. 4 Dohovoru dokladom o uzavretí prepravnej zmluvy je nákladný list a z nákladného listu SK7014284 nepochybne vyplýva, že tovar mal byť prepravený do mesta Wiener Neustadt v Rakúsku. Vodič žalovaného Y. U. potvrdil, že podpísal medzinárodný nákladný list č. SK7014284 (čl. 83 spisu). Nákladný list okrem iného obsahoval údaj o tom, kto je odosielateľ, príjemca s jeho presnou adresou, ako aj označenie dopravcu spoločnosti BM-Trans Martin. V zmysle Čl. 3 Dohovoru dopravca zodpovedá za konanie svojich zástupcov a pracovníkov a všetkých ostatných osôb, ktoré použije pri uskutočňovaní prepravy ako za vlastné konanie za predpokladu, že konajú v rámci ich pracovných úloh. Dovolací súd sa stotožnil s odvolacím súdom, že v zmysle uvedeného článku žalovaný zodpovedá za konanie jeho zamestnanca Y. U., ktorý nepochybne konal v rámci jeho pracovných úloh ako vodiča kamiónu a jeho prostredníctvom prevzal žalovaný, ako dopravca, tovar spolu s medzinárodným nákladným listom SK7014284, z ktorého bolo zrejmé, že odosielateľom bol žalobca a tovar mal byť prepravený do Rakúska do mesta Wiener Neustadt. Vychádzajúc z Čl. 3 Dohovoru je potom z hľadiska zodpovednosti žalovaného (pôvodne žalovaného 2/) bez právneho významu, či jeho vodič mohol alebo nemohol uzatvoriť v mene žalovaného

zmluvu o preprave so žalobcom ako druhou zmluvnou stranou, existenciu ktorej v zmysle Čl. 4, ako aj Čl. 9 bod 1 Dohovoru preukazuje podpísaný nákladný list, (otázka a/), nakoľko nad akúkoľvek pochybnosť nebol preukázaný opak, navyše aj Y. U. vo svojej výpovedi potvrdil, že podľa inštrukcií pani W. (taktiež zamestnankyňa žalovaného - pôvodne žalovaného 2/ - dispečerka) mal ísť prepraviť tovar v zmysle CMR SK7014284. Žalovaný, ako jediný skutočný dopravca v posudzovanej veci, mal prepraviť tovar za podmienok dohodnutých v nákladnom liste SK7014284, ktorý jeho vodič podpísal, a tak sa stal zmluvnou stranou zmluvy o preprave (otázka d/). Aj podľa dovolacieho súdu je nanajvýš nepravdepodobné, že by vodič žalovaného (nepochybne skúsený vodič, keď sám vypovedal, č. l. 84 spisu, že ročne najazdí 120 000 km, vykoná 2 - 3 nakládky týždenne) bol podpísal nákladný list, obsah ktorého nie je sporný, ak by mal vykonávať prepravu tovaru - kompletných kolies na paletách, iba z Modry do Bratislavy. Dovolací súd, súhlasne s odvolacím súdom je toho názoru, že zmluvu žalovaného uzatvorenú so spoločnosťou A.D.O. & M. Handels GmbH nemožno považovať za zmluvu, nesúvisiacou s prepravnou zmluvou v medzinárodnej cestnej nákladnej doprave, o uzatvorení ktorej svedčí nákladný list SK7014284. Ich vzájomný súvis potvrdzuje aj výpoveď svedkyne H. H., č. l. 81 spisu, ktorá potvrdila, že pre tovar prišiel pán U. s tým, že mu ukázala CMR a pýtala sa ho, či ide do Wiener Neustadt a odpovedal, že áno. Jej výpoveď potvrdil aj svedok Y. U., č. l. 83 spisu, ktorý na otázku žalobcu „prečo tam prišiel a ako sa predstavil“ vypovedal „že prišiel pre nakládku tovaru a má ho prepraviť do Rakúska“. So zreteľom na uvedené, bol podľa názoru dovolacieho súdu, správny záver odvolacieho súdu, keď zmluvu uzatvorenú žalovaným (pôvodne žalovaným 2/) a spoločnosťou A.D.O. & M. Handels GmbH Wien (Transportauftragsnummer 039/08/2010) nepovažoval za úplne samostatnú zmluvu, ale zmluvný vzťah účastníkov a zodpovednosť z neho vyplývajúcu posúdil podľa Kapitoly VI Čl. 34 a nasl. Dohovoru (otázka b/). Podľa dovolacieho súdu Čl. 34 Dohovoru výslovne nevyžaduje, aby nákladný list a tovar prevzal každý nasledujúci prepravca. Žalovaný ako jediný skutočný dopravca prevzal tovar a nákladný list na adrese nakládky a prepravil ho na zmenenú adresu vykládky, čím porušil povinnosť nedisponovať so zásielkou spôsobom odporúčim príkazom odosielateľa. Tak ako to konštatoval odvolací súd, bol v zmysle Čl. 12 ods. 1 Dohovoru oprávnený disponovať zásielkou t. j. požadovať od dopravcu zmenu miesta dodania alebo vydania zásielky inému príjemcovi predovšetkým odosielateľ. Ak žalovaný prostredníctvom svojho zamestnanca, za konanie ktorého podľa Čl. 3 Dohovoru zodpovedá, pozmenil medzinárodný nákladný list resp. vystavil nový bez vedomia odosielateľa, zodpovedá za škodu, ktorá žalobcovi ako odosielateľovi vznikla.

33. Vychádzajúc z uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že vo veci konajúce súdy posúdili vec po právnej stránke správne a preto dovolanie žalovaného podľa § 448 CSP zamietol.

34. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, veta druhá CSP, § 453 ods. 1 v spojení s §§ 255 ods. 1 a 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.